

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 5. december 1994

om Tysklands påtænkte statsstøtte til Textilwerke Deggendorf GmbH, Thüringen

(Kun den tyske udgave er autentisk)

(Tekst af betydning for EØS)

(94/1074/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE
FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 93, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have givet de interesserede parter en frist til at fremsætte deres bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I

Ved skrivelse af 4. december 1992 indgav Tyskland i overensstemmelse med traktatens artikel 93, stk. 3, og EF-reglerne for statsstøtte til kunstfiberindustrien for 1991-1992, der var gældende på det tidspunkt⁽¹⁾, anmeldelse til Kommissionen angående ydelse af statsstøtte til Textilwerke Deggendorf GmbH (TDG) til investeringer på i alt 112 mio. DM (58 mio. ECU) i opførelse af nye bygninger i den af TDG nyligt overtagne fabrik i Leinefelde, Thüringen, samt i udstyr til at spinde polyamid- og polyester-stapelfibre til enkeltgarn bestående af mindst 85 vægtprocent stapelfibre af nylon eller andre polyamider. Dette enkeltgarn skulle derefter sælges til bl. a. tæppefabrikanter.

Der var tale om støtte i form af et tilskud på 23,460 mio. DM (12,15 mio. ECU) fra den tyske forbundsstat og delstaternes fælles regionaludviklingsordning, »Gemeinschaftsaufgabe«, et skattefradrag på 6,696 mio. DM (3,45 mio. ECU) i henhold til den tyske »Investitionszulagengesetz« samt rentetilskud for et lån på 14,652 mio. DM (7,60 mio. ECU) fra Kreditanstalt für Wiederaufbau.

⁽¹⁾ EFT nr. C 179 af 16. 7. 1992, s. 3.

Kommissionen besluttede den 24. marts 1993 at indlede proceduren i EF-traktatens artikel 93, stk. 2, i denne sag.

Kommissionens beslutning blev truffet, fordi det af de af Tyskland forelagte oplysninger ikke klart fremgik, om nogle af de investeringer, der skulle ydes støtte til, faldt ind under EF-reglerne for statsstøtte til kunstfiberindustrien eller EF's rammebestemmelser for statsstøtte til tekstilindustrien. I betragtning af denne usikkerhed måtte det antages, at den påtænkte støtte til TDG kunne fordreje konkurrencen og påvirke samhandelen mellem medlemsstater og således være uforenelig med fællesmarkedet.

Kommissionen bemærkede desuden, at den påtænkte støtte indirekte ville komme TDG til gode, da selskabet ejer Leinefelde-fabrikken. I sin beslutning 86/509/EØF⁽²⁾ fastslog Kommissionen, at den støtte, de tyske myndigheder havde ydet TDG i årene fra 1981 til 1983 i form af et tilskud på 6,120 mio. DM og rentetilskud for et lån på 11 mio. DM, var ulovlig og uforenelig med fællesmarkedet, og den krævede støtten tilbagesøgt af den tyske regering. Indtil fuldstændig tilbagebetaling af denne støtte havde fundet sted, ville der fortsat være tale om en kunstig styrkelse af TDG's konkurrenceevne. Derfor fastslog Kommissionen i to andre beslutninger — beslutning 91/391/EØF⁽³⁾ og beslutning 92/330/EØF⁽⁴⁾ — angående støtte, som de tyske myndigheder agtede at yde til TDG, at støtten i begge tilfælde var forenelig med fællesmarkedet, men anmodede imidlertid Tyskland om at udskyde støttens udbetaling, indtil tilbagebetaling af den støtte, der var genstand for beslutning 86/509/EØF, havde fundet sted. Tyskland har indbragt beslutning 91/391/EØF for Domstolen med påstand om annullation, og TDG har anlagt sag både mod denne beslutning og mod beslutning 92/330/EØF, hvilket indebærer, at ingen af de to beslutninger har fået endelig retskraft.

⁽²⁾ EFT nr. L 300 af 24. 10. 1986, s. 34.

⁽³⁾ EFT nr. L 215 af 2. 8. 1991, s. 16.

⁽⁴⁾ EFT nr. L 183 af 3. 7. 1992, s. 36.

Ved indledningen af proceduren efter EF-traktatens artikel 93, stk. 2, i forbindelse med Tysklands seneste støtteprojekt til fordel for TDG anførte Kommissionen, at også selv om den i sidste instans skulle fastslå, at støtten var forenelig med fællesmarkedet, ville det blive krævet, at Tyskland ventede med at udbetale en del af støtten, indtil den tidligere støtte, der var ydet ulovligt og uforenelig med fællesmarkedet, var blevet tilbagebetalt, medens der ikke ville være noget til hinder for at udbetale den resterende del. Det beløb, der ikke måtte udbetales endnu, svarede til forskellen mellem det samlede beløb, som Tyskland skulle tilbagesøge ifølge beslutning 86/509/EØF, og det samlede støttebeløb, der var blevet godkendt ved beslutning 91/391/EØF og 92/330/EØF, men hvis udbetaling var blevet stillet i bero, indtil den tidligere ydede støtte var blevet tilbagebetalt.

Ved skrivelse af 7. april 1993 meddelte Kommissionen den tyske regering, at den havde indledt proceduren efter EF-traktatens artikel 93, stk. 2, med hensyn til den påtænkte støtte til TDG. De øvrige medlemsstater og andre interesserede parter blev underrettet herom ved offentliggørelse af denne skrivelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* (1).

II

Tyskland fremsatte ved skrivelse af 7. juni 1993, 7. december 1993 og 23. juni 1994 samt på et møde med Kommissionen den 7. juli 1993 følgende bemærkninger:

Den påtænkte støtte til investeringer i Leinefelde-fabrikken ville ikke få nogen indvirkning på TDG's produktion af kunstfibre. De stapelfibre, fabrikken skulle bruge, ville blive leveret af tredjeparter og ikke af TDG, som kun producerede polyester- og polyamidgarn til industrien og filamentgarn til tekstilproduktion. Der var aldrig blevet fremstillet kunstfibre på Leinefelde-fabrikken. Desuden ville Leinefelde-fabrikkens tekstilspindekapacitet som resultat af den påtænkte støtte og af TDG's overtagelse af fabrikken blive reduceret fra 23 000 tons til 7 000 tons om året. Det blev endvidere anført, at tekstilfabrikken Leinefelde Textilwerke GmbH, som også var beliggende i Thüringen, ikke havde nogen forretningsforbindelser med TDG's Leinefelde-fabrik.

Investeringerne ville resultere i 70 nye arbejdspladser i det første år, yderligere 80 arbejdspladser i det andet år og yderligere 50 i det tredje år, hvorved den permanente arbejdsstyrke ville komme op på 200, heraf 60 % kvinder. I perioden mellem 1. januar 1991 og 31. december 1992 var det samlede antal beskæftigede i tekstilindustrien i delstaten Thüringen faldet fra 25 540 til 3 739, hvilket er en tilbagegang på omkring 85 %. I betragtning af at arbejdsløshedsprocenten i Leinefelde for øjeblikket

lå på over 42 %, ville oprettelsen af 200 nye arbejdspladser komme regionen overordentligt til gode.

Efter Tysklands opfattelse havde Kommissionen ikke beføjelse til at tage hensyn til, at støtten til TDG, der var ydet ulovligt og uforenelig med fællesmarkedet, endnu ikke var blevet tilbagebetalt i overensstemmelse med beslutning 86/509/EØF. Efter EF-traktaten skulle Kommissionen kun tage stilling til, om en støtte var forenelig med fællesmarkedet eller ej, men kunne ikke kræve, at en medlemsstat stillede udbetalingen i bero, indtil en tidligere vedtaget beslutning var efterkommet, navnlig ikke i sager som den her foreliggende, hvor de nationale domstole først skulle tage stilling til tilbagebetalingen af den pågældende støtte, idet TDG gjorde gældende, at kravet om tilbagebetaling var i strid med princippet om berettigede forventninger. Tyskland havde også givet udtryk for tilsvarende synspunkter i det annulationssøgsmål, der var anlagt mod beslutning 91/391/EØF.

III

International Rayon & Synthetic Fibres Committee (CIRFS), Apparel, Knitwear & Textiles Alliance (AKTA) og Det Forenede Kongerige har støttet Kommissionen i dens beslutning om at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 93, stk. 2, i forbindelse med den senest påtænkte ydelse af støtte til TDG og udtrykt bekymring over, at den støtte, som TDG havde modtaget i årene mellem 1981 og 1983, og som var ydet ulovligt og uforenelig med fællesmarkedet, endnu ikke var blevet tilbagebetalt. AKTA mente, at hvis Kommissionen traf beslutning om, at den påtænkte støtte var forenelig med fællesmarkedet, skulle den suspendere udbetalingen af enhver ny støtte, indtil virksomheden havde efterkommet beslutning 86/509/EØF. CIRFS havde samme opfattelse og foreslog, at Kommissionen skulle kræve, at Tyskland lagde renter på det beløb, der skulle tilbagebetales TDG.

De bemærkninger, der blev fremsat i sagen, blev meddelt Tyskland.

IV

Proceduren efter EF-traktatens artikel 93, stk. 2, blev indledt over for tre forskellige former for statsstøtte (2) med en samlet netto-subventionsækvivalent på 17,88 %.

- et tilskud på 23,460 mio. DM ydet under forbundsstatens og delstaternes fælles regionaludviklingsprogram, »Gemeinschaftsaufgabe«, for hvilket det 22. rammeprogram for nylig blev godkendt af Kommissionen (3) (netto-subventionsækvivalent 13,64 %)

(1) EFT nr. C 172 af 23. 6. 1993, s. 2.

(2) På grund af en administrativ fejl var de tal, der blev offentliggjort i meddelelsen om indledningen af proceduren efter traktatens artikel 93, stk. 2, ukorrekte.

(3) EFT nr. C 74 af 12. 3. 1994, s. 5.

- et skattefradrag på op til 6,696 mio. DM under »Investitionszulage«-ordningen, som Kommissionen har godkendt ⁽¹⁾ (netto-subventionsækvivalent 3,89 %)
- et rentetilskud på 1,38 % for et tiårigt lån på 14,652 mio. DM fra Kreditanstalt für Wiederaufbau med en rentesats på 7,75 % og en afdragsfri periode på to år (netto-subventionsækvivalent 0,35 %).

Den påtænkte støtte må betragtes som statsstøtte efter EF-traktatens artikel 92, stk. 1, og EØS-aftalens artikel 61, stk. 1, da den vil sætte virksomheden i stand til at gennemføre de planlagte investeringer uden selv at måtte bære alle de dermed forbundne omkostninger.

Støtten blev korrekt anmeldt til Kommissionen i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 93, stk. 3, og EF-reglerne for statsstøtte til kunstfiberindustrien gældende for 1991-1992.

Kommissionen har derfor været i stand til at fremsætte sine bemærkninger hertil og tage stilling til den påtænkte støtte.

Den her omhandlede støtte indebærer en begunstiggelse af TDG, som vil få styrket sin stilling i forhold til konkurrenterne, der må foretage strukturtilpasninger henholdsvis uden statsstøtte eller med støtte, der er blevet godkendt som værende forenelig med fællesmarkedet og EØS-aftalen. Støtten virker derfor konkurrencefordrejende og påvirker samhandelen efter EF-traktatens artikel 92, stk. 1, og EØS-aftalens artikel 61.

Der foregår samhandel mellem Det Europæiske Fællesskabs medlemsstater og inden for EØS-området med spundet enkeltgarn indeholdende mindst 85 vægtprocent stapelfibre af nylon eller andre polyamidfibre (ca. 19 000 tons i 1992, som er det seneste år, der foreligger oplysninger om), og der består dermed også konkurrence mellem europæiske producenter og deres produkter. Denne støtte til TDG har derfor styrket virksomhedens position i forhold til andre producenter, der er nødt til at tilpasse sig de ændringer, der sker, henholdsvis uden statsstøtte eller med støtte, der er godkendt som værende forenelig med fællesmarkedet og, siden 1. januar 1994, også med EØS-aftalen. Støtten fordrejer følgelig konkurrencen og påvirker samhandelen efter EF-traktatens artikel 92, stk. 1, og EØS-aftalens artikel 61.

Tyskland har ikke givet nogen udførlig begrundelse for sin opfattelse af, at EF-traktatens artikel 92, stk. 2, litra c), skulle kunne finde anvendelse på den påtænkte støtte. I mangel af en sådan begrundelse forekommer det ikke tilstrækkeligt godtgjort, at de omhandlede foranstaltninger skulle være nødvendige ud over de støtteordninger, Kommissionen har godkendt i henhold til EF-traktatens artikel 92, stk. 3, for at kompensere for de økonomiske

ulemper, Tyskland deling har forårsaget. EF-traktatens artikel 92, stk. 2, litra c), finder følgelig ikke anvendelse.

Undtagelsesbestemmelsen i EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra a), drejer sig om støtte ydet til fremme af den økonomiske udvikling i visse områder. Delstaten Thüringen er et af de områder, der er klassificeret som regionalstøtteberettiget under mål nr. 1 i strukturfondene, samt — i betragtning af den socioøkonomiske situation i delstaten (BNP per capita målt i købekraftsstandarder ligger noget under 75 % af EF-gennemsnittet) — som regionalstøtteberettiget i henhold til EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra a).

Selv i de lavest udviklede områder inden for EF er det imidlertid nødvendigt at føre kontrol med de virkninger, regionalstøtte til kunstfiber- og tekstilindustrien kan få for denne industrisektor.

Siden 1977 har ydelse af statsstøtte til kunstfiberindustrien været reguleret af et sæt EF-regler, hvis betingelser og anvendelsesområde med jævne mellemrum tages op til revision, hvilket sidste gang skete i 1992 ⁽²⁾. I den foreliggende sag må den påtænkte ydelse af støtte til kunstfiberproducenten TDG vurderes i lyset af de nugældende regler, der har været i kraft siden 31. december 1992.

Ifølge disse regler skal enhver påtænkt ydelse af statsstøtte i en hvilken som helst form til en virksomhed til støtte for kunstfiberaktiviteter forinden anmeldes til Kommissionen. Reglerne fastsætter de kriterier, Kommissionen skal lægge til grund i sin vurdering af investeringsstøtte til virksomheder, der er omfattet af disse regler. Der stilles bl. a. krav om, at modtagere af investeringsstøtte skal nedskære deres kapacitet betragteligt, og at virksomhederne med egne midler skal finansiere enhver investering i udvidelse eller opretholdelse af den kapacitet, de skønner nødvendig for at tilpasse deres produktion til markedstendenserne og den teknologiske udvikling.

I den foreliggende sag vil de investeringer, hvortil der skal ydes støtte, dog ikke have nogen forbindelse med TDG's produktion af kunstfibre. Den påtænkte støtte er derfor ikke omfattet af EF-reglerne for statsstøtte til kunstfiberindustrien.

Betingelserne for, hvornår der må ydes statsstøtte til tekstilindustrien, er fastsat i EF's rammebestemmelser for statsstøtte til tekstilindustrien. Da den påtænkte støtte ydes til investeringer i tekstilspindingskapacitet, må den vurderes på baggrund af disse rammebestemmelser, der bl. a. fastsætter, at det skal undgås at yde statsstøtte til tilvejebringelse af yderligere kapacitet inden for de dele af tekstil- og beklædningsindustrien, der er præget af struk-

⁽¹⁾ EFT nr. C 71 af 13. 3. 1993, s. 4.

⁽²⁾ EFT nr. C 346 af 30. 12. 1992, s. 2.

turel overkapacitet eller vedvarende stagnation på markedet, samt at der ikke kan gives tilladelse til statsstøtte, der vil føre til forøgelse af kapaciteten. I den foreliggende sag vil den påtænkte støtte føre til en reduktion af tekstilspindingskapaciteten på Leinefelde-fabrikken. Støtten opfylder derfor betingelserne i EF's rammebestemmelser for statsstøtte til tekstilindustrien.

Den påtænkte støtte er følgelig forenelig med fællesmarkedet efter EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra a), i det omfang, hvor den ydes i henhold til de relevante støtteordninger. Den er også forenelig med EØS-aftalen.

V

Domstolen ⁽¹⁾ har imidlertid fastslået, at Kommissionen, når den skal tage stilling til, hvorvidt en statsstøtte er forenelig med fællesmarkedet og EØS-aftalen, skal tage alle relevante faktorer med i betragtning, herunder også, når dette er relevant, omstændigheder, der allerede er taget hensyn til i en tidligere beslutning, samt de forpligtelser, denne beslutning måtte have pålagt en medlemsstat.

I sin vurdering af den påtænkte støtte til TDG må Kommissionen derfor tage hensyn til beslutning 86/509/EØF, der ikke blev indbragt for Domstolen og følgelig har retskraft. Kommissionen må desuden også tage hensyn til beslutning 91/391/EØF og 92/330/EØF, der dog ikke har retskraft, da Tyskland har indbragt beslutning 91/391/EØF for Domstolen med påstand om annullation, og TDG har indbragt begge beslutninger for Domstolen.

Tyskland har ganske vist taget retslige skridt på nationalt plan for at tilbagesøge den støtte, der blev ydet til TDG i årene mellem 1981 og 1983, og som er ydet ulovligt og er uforenelig med fællesmarkedet, således som det kræves i beslutning 86/509/EØF; denne støtte er imidlertid endnu ikke blevet tilbagebetalt. Ifølge Kommissionens beregninger udgjorde det beløb, der skal tilbagebetales, pr. 30. juni 1994 — uden renter for forsinket tilbagebetaling — 11 601 mio. DM. Det betyder, at TDG's konkurrenceevne fortsat vil være styrket på kunstig vis, hvilket vil ændre samhandelen inden for EØS-området på en måde, der strider mod den fælles interesse, indtil Tyskland har fået den tidligere støtte, der er ydet ulovligt og er uforenelig med fællesmarkedet, tilbagebetalt.

Som følge heraf bør den påtænkte støtte i denne sag, selv om den er forenelig med fællesmarkedet og EØS-aftalen,

ikke komme til fuld udbetaling, før Tyskland har fået den i beslutning 86/509/EØF omhandlede støtte tilbagebetalt. Denne situation er en direkte følge af, at Tyskland og TDG har tilsidesat deres forpligtelser og handlet i strid med EF-traktatens artikel 93, stk. 3.

I sin skrivelse af 7. april 1993 pegede Kommissionen på, at den manglende tilbagebetaling af den støtte, der var genstand for beslutning 86/509/EØF, resulterede i en dobbelt konkurrencefordrejning. Tysklands opfattelse, hvorefter Kommissionen ikke har ret til at tage hensyn til tidligere beslutninger angående TDG, kan ikke godtages, og den stemmer ikke overens med Domstolens ovennævnte dom og andre lignende domme.

Under hensyn til beslutning 86/509/EØF, 91/391/EØF og 92/330/EØF må det ved ydelse af yderligere statsstøtte til TDG kræves, at Tyskland tilbageholder en del af støtten, indtil den tidligere støtte, der er ydet ulovligt og er uforenelig med fællesmarkedet, er blevet tilbagebetalt i overensstemmelse med beslutning 86/509/EØF, hvorimod udbetalingen af den resterende del kan godkendes. At udbetalingen af en del af støtten stilles i bero, er så meget desto mere nødvendigt, som Kommissionen ikke har noget andet middel til at fremme eller gennemtvinge efterlevelsen af beslutning 86/509/EØF.

Kommissionen har beregnet den del af støtten, hvis udbetaling skal stilles i bero, til 5 160 700 DM (2,65 mio. ECU). Dette beløb svarer til forskellen mellem det samlede beløb, Tyskland skulle tilbagesøge i overensstemmelse med beslutning 86/509/EØF, og som af Kommissionen er beregnet til 11 601 000 DM pr. 30. juni 1994, og den samlede støtte, der blev godkendt ved beslutning 91/391/EØF og 92/330/EØF, men hvis udbetaling blev stillet i bero, indtil den tidligere udbetalte støtte var blevet tilbagebetalt, og som Kommissionen har beregnet til henholdsvis 6 005 300 DM og 435 000 DM.

Den støtte, som Tyskland agter at yde til TDG, er i sin helhed forenelig med fællesmarkedet efter EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra a), og forenelig med EØS-aftalen. Udbetalingen af en del af denne støtte, nærmere bestemt 5 160 700 DM, skal imidlertid stilles i bero, indtil Tyskland som krævet i beslutning 86/509/EØF har fået tilbagebetalt den støtte, der blev ydet til TDG i årene fra 1981 til 1983, og som er ydet ulovligt og er uforenelig med fællesmarkedet.

Kravet om, at Tyskland suspenderer udbetalingen af en del af den påtænkte støtte, er ikke i strid med betingelserne for suspension af den støtte, der er omhandlet i beslutning 91/391/EØF og 92/330/EØF. For det første har kravet om suspension af støtteudbetalingen det

⁽¹⁾ Bl. a. dom af 3. 12. 1991 i sag C-261/89, Italien/Kommissionen, Sml. 1991, s. I-4437.

samme formål i alle beslutninger — nemlig at få Tyskland og TDG til at efterkomme beslutning 86/509/EØF og få TDG til at tilbagebetale den støtte, virksomheden modtog i årene fra 1981 til 1983, og som er ydet ulovligt og er uforenelig med fællesmarkedet. For det andet vil kravet om suspension af støtteudbetalingen i de enkelte beslutninger ophøre med at gælde samtidig, så snart støtten er blevet tilbagebetalt. For det tredje svarer den samlede støtte, hvis udbetaling suspenderes i henhold til denne beslutning samt beslutning 91/391/EØF og beslutning 92/330/EØF, til det samlede beløb, Tyskland skal tilbagesøge i henhold til beslutning 86/509/EØF—

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den støtte, som Tyskland påtænker at yde til Textilwerke Deggendorf GmbH i form af et tilskud på 23,460 mio. DM ydet under ordningen »Gemeinschaftsaufgabe — Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstrukturen«, et skattefradrag på op til 6,696 mio. DM under »Investitionszulage«-ordningen og et rentetilskud for et tiårigt lån på 14,652 mio. DM fra Kreditanstalt für Wiederaufbau med en afdragsfri periode på to år og en rentesats på 7,75 %, er forenelig med fællesmarkedet efter EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra a), og med EØS-aftalen.

Artikel 2

Tyskland stiller udbetalingen af en del af den i artikel 1 omhandlede støtte— nemlig et beløb på 5 160 170 DM — i bero, indtil tilbagebetaling har fundet sted af den i beslutning 86/509/EØF omhandlede støtte, der blev ydet til Textilwerke Deggendorf GmbH i årene fra 1981 til 1983, og som er ydet ulovligt og er uforenelig med fællesmarkedet.

Artikel 3

Tyskland underretter senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om, hvilke foranstaltninger der er truffet for at efterkomme den.

Artikel 4

Denne beslutning er rettet til Forbundsrepublikken Tyskland.

Udfærdiget i Bruxelles, den 5. december 1994.

På Kommissionens vegne

Karel VAN MIERT

Medlem af Kommissionen